

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POTICANJU ULAGANJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM
TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

Ciljevi gospodarske politike i strategije su:

1. Povećanje Bruto domaćeg proizvoda (BDP),
2. Povećanje BDP po glavi stanovnika
3. Puna i regionalno ujednačena zaposlenost
4. Stabilno gospodarstvo (bez inflacije i deflacije) i
5. Ravnoteža u gospodarskim odnosima s inozemstvom.

Relativno nizak Bruto domaći proizvod (BDP), visoka stopa nezaposlenosti, deficit bilance tekućih transakcija, proračunski deficit, itd, su postojeće stanje hrvatskog gospodarstva. Ovo su također i međusobno povezane makroekonomske kategorije.

Pretvaranje postojeće, nepoželjne, situacije u poželjnu u skoroj budućnosti, postiže se gospodarskim mjerama i instrumentima. Jedna od nužnih mjera za razvoj pozitivnih trendova svih makroekonomskih veličina i ostvarivanju prije navedenih ciljeva, su ulaganja, odnosno investicije.

Investicije imaju dvojak ulogu u određivanju BDP. Budući da povećanje investicija znači povećanje kapitalne opremljenosti rada one onda utječu na povećanje produktivnosti, proizvodnje i dohotka, odnosno na povećanje agregatne ponude. Istodobno, investicijska potrošnja je važna komponenta agregatne potražnje, čija promjena (povećanje) procesom multiplikatora na drugoj strani utječe na promjenu (povećanje) domaćeg proizvoda.

Povećanje proizvodnih kapaciteta za proizvodnju dobara za (izvozno) tržište je nužni uvjet povećanja Bruto domaćeg proizvoda.

Poticajne mjere za ulaganja predviđene ovim Zakonom imat će pozitivan učinak na ulaganje u postojeću gospodarsku strukturu RH

Zakon ne pravi razliku između domaćih i stranih ulagača. Cilj zakona je potaknuti domaće poduzetnike da pojačaju svoje investicijske aktivnosti, te stvoriti jasan i konkurentan ambijent za strane ulagače.

Učinci zakona su procijenjeni s ukupnog gospodarskog interesa imajući u vidu interes poduzetnika, odnosno ulagača.

Ukupni gospodarski interes je povećanje BDP/pc, a kroz to i povećanje ukupnog standarda hrvatskih građana koji se može ostvariti kroz ulaganja.

Prijedlogom ovog Zakona, težište primjene Zakona, odnosno odobravanje poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, usmjerava se upravo prema proizvodno-prerađivačkim djelatnostima, što je jedan od temeljnih ciljeva ovog Zakona.

Nadalje, posebna pozornost dana je na poticanje zapošljavanja, odnosno otvaranje novih radnih mjesta, te na stručnu izobrazbu ili prekvalifikaciju. Obzirom da se u proteklom razdoblju od primjene Zakona o poticanju ulaganja do danas, nije osnovao zakonom predviđeni fond za poticanje otvaranja novih radnih mjesta, niti jedno trgovačko društvo koje je steklo status nositelja poticajnih mjera nije iz tog razloga koristilo ove poticajne mjere. Iz tog razloga ovim Zakonom se mijenja model poticanja zapošljavanja odnosno otvaranja novih radnih mjesta i stručne izobrazbe ili prekvalifikacije, na način da umjesto dosad predviđenog osnivanja Fonda za tu namjenu, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva direktno preuzima poslove poticanja zapošljavanja odnosno otvaranja novih radnih mjesta i stručne izobrazbe ili prekvalifikacije

Ono što je novina u prijedlogu ovog zakona je i pojam poticajnih mjera za projekte ulaganja od posebnog gospodarskog interesa za RH, gdje VRH na prijedlog Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva može povećati poticajne mjere propisane ovim Zakonom te odrediti i dodatne poticajne mjere, kao što su;

- davanje nepovratnih novčanih sredstava nositeljima poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica,
- odnosno ulaganje imovine u vlasništvu RH u nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica

na osnovi čega Republika Hrvatska stječe dionice ili poslovne udjele nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, čime se značajno podiže atraktivnost RH, kao ulagačke destinacije u regiji i šire.

Ovim Prijedlogom Zakona jasno se izražava interes za razvitak hrvatskog gospodarstva kroz povećanje proizvodnog kapaciteta zemlje, kroz povećanje kapitalne opremljenosti rada, kroz povećanje kvalitete a time i produktivnosti proizvodnih čimbenika, kroz modernizaciju i unapređenje poslovanja.

Donošenjem ovog Zakona, domaćim i stranim ulagačima, ponudio bi se odgovarajući sustav poticajnih mjera i povlastica, koji bi ih u odabiru ulagačkih lokacija, opredijelilo za ulaganja u Republiku Hrvatsku, jer dosadašnja primjena Zakona o poticanju ulaganja nije ostvarila očekivane rezultate s obzirom na to da je u razdoblju od srpnja 2001.- 2003. ukupno 25 novoosnovanih trgovačkih društava (osnovana nakon stupanja na snagu ZPU) koristilo poticajne mjere, carinske i porezne povlastice. Ukupni iznos ulaganja prelazi 2.1 mld. kuna, a planirani broj novootvorenih radnih mjesta iznosi nešto više od 5.000, a prosječno trajanje investicijskog ciklusa varira od 0,2 - 5 godina, što je uvjetovano visinom, tehnološkim specifičnostima i tipom djelatnosti svake pojedine investicije.

Što se tiče djelatnosti, najveći broj investicijskih projekata realiziran je u proizvodno-prerađivačkim djelatnostima, međutim gledajući visinu investicija, preko 60% kapitala i planiranih novih radnih mjesta odnosi se na inozemne investicijske projekte u trgovini.

Analizirajući ove rezultate primjene Zakona o poticanju ulaganja, možemo uočiti da iako je broj novopokrenutih investicijskih projekata u proizvodno-prerađivačke djelatnosti, dominantan, zasigurno ne zadovoljava struktura investicija u smislu nesrazmjera visine uloženog kapitala u trgovačku djelatnost u odnosu na proizvodno-prerađivačke djelatnosti, kao i nesrazmjer u smislu regionalne disperzije investicijskih projekata (preko 90% kapitala i novog zapošljavanja u regiji Zagreb i sjeverozapadna Hrvatska), dok se zanemariv dio odnosi upravo na područja u RH s najnižim BDP/pc, i razinom nezaposlenosti značajno iznad prosjeka RH.

Stupanjem na snagu ovog Zakona pružit će se poticajan, siguran i stabilan temelj ulagateljima u Republici Hrvatskoj. Njegova primjena će zasigurno potaknuti povećanje gospodarske aktivnosti.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Troškove koji nastaju za proračun RH, predviđeni su kao sastavni dio proračuna Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za naredno proračunsko razdoblje i kreću se u visini od 20 milijuna kuna za 2005. godinu.

Visina ovako predviđenih sredstava, nastala je po osnovi izračuna dosadašnje dinamike korištenja i visine dosad odobrenih poticajnih sredstava, te imajući u vidu izmjene i dopune ovoga Zakona, utvrđena je projekcije troškova buduće primjene poticajnih mjera.

NACRT PRIJEDLOGA**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POTICANJU ULAGANJA****Članak 1.**

U Zakonu o poticanju ulaganja ("Narodne novine" br. 73/00) u članku 2.
- točka 3. mijenja se i glasi

«3. Nositelji poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica: trgovačka društva koja koriste poticajne mjere, porezne i carinske povlastice. Poticajne mjere, porezne i carinske povlastice mogu koristiti samo nositelji poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica registrirani kao novoosnovana trgovačka društva s registriranom djelatnošću isključivo iz djelokruga djelatnosti za koje koriste poticajne mjere, porezne i carinske povlastice, uz uvjet da u strukturi ukupnih, odnosno poslovnih prihoda nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica prihodi ostvareni po osnovi djelatnosti iz članka 2. Zakona o trgovini, ne predstavljaju pretežiti dio ukupih, odnosno poslovnih prihoda nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica.

Iznimno, ako se ulaganje vrši u turističku djelatnost, na temelju zahtjeva ulagatelja a na prijedlog Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka Vlada Republike Hrvatske može odlučiti, da nositelj poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica može biti već postojeće društvo.»

- u točki 4. riječi «Ministarstvo gospodarstva» zamjenjuju se riječima «Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva»

Članak 2.

U članku 3. stavak 1. u točki 1. briše se dio teksta: "odnosno nekretnina iz portfelja Fonda nekretnina za poticanje ulaganja".

Članak 3.

U članku 4. u stavku 1. riječi: "u jednokratnom iznosu od 15.000,00 kuna po zaposleniku", zamjenjuju se riječima: "sukladno odredbama; Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama."

- u stavku 4. iza riječi «troškova» briše se točka i dodaju riječi: «, a sukladno odredbama; Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama.»

- stavci 5. i 6. brišu se

U cijelom članku 4. riječi :»Fond za poticanje otvaranja novih radnih mjesta i prekvalifikaciju zaposlenika«, zamjenjuju se riječju «Ministarstvo»

Članak 4.

Članak 5. mijenja se i glasi:

«(1) Novčana sredstva za poticaje iz čl. 4 ovog Zakona osiguravaju se u Državnom proračunu na poziciji Ministarstva

(2) Ministarstvo je dužno voditi evidenciju odobrenih poticajnih sredstava iz čl.4 ovoga Zakona.»

Članak 5.

Članak 6. mijenja se i glasi: «Porezne povlastice dodjeljuju se nositeljima poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica sukladno odredbama Zakona o porezu na dobit, koje definiraju porezne olakšice po osnovi poticanja ulaganja.»

Članak 6.

U članku 7. riječi «i članka 6. stavka 1., 2. i 3.» brišu se.

Članak 7.

Iznad članka 9. dodaje se naslov koji glasi: «Poticajne mjere za projekte ulaganja od posebnog gospodarskog interesa»

- članak 9 mijenja se i glasi:

«Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog nadležnog ministarstva povećati poticajne mjere, porezne i carinske povlastice uređene ovim Zakonom, produžiti vrijeme za prijenos gubitka iz prethodnoga obračunskog razdoblja na najviše 10 godina, u slučaju ulagačkih pothvata od posebnoga gospodarskog interesa; uključujući i davanje nepovratnih novčanih sredstava, odnosno ulaganje imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, a sukladno odredbama Uredbe o državnim potporama, na osnovi čega Republika Hrvatska stječe dionice ili poslovne udjele nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, uzimajući u obzir značaj ulaganja za ukupan gospodarski razvoj i zapošljavanje, ravnomjerni regionalni razvoj, razvoj područja od posebne državne skrbi i razvoj same gospodarske grane u koju se ulaže.»

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama»

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom propisuje se tko može biti nositeljem poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, te se navodi da nositelji poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, mogu biti samo novoosnovana trgovačka društva kod kojih u strukturi ukupnih, odnosno poslovnih prihoda, prihodi ostvareni po osnovi trgovačke djelatnosti ne predstavljaju pretežiti dio ukupnih, odnosno poslovnih prihoda.

Stavkom 2. ovog članka navodi se da prema odluci Vlade Republike Hrvatske, nositelji poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica mogu biti i već postojeća trgovačka društva, ali iznimno ako se ulaganje vrši u turističku djelatnost i to na temelju zahtjeva ulagatelja, a na prijedlog Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka.

U stavku 3. ovog članka navodi se da je za poslovanje poticanje ulaganja nadležno ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Članak 2.

Ovim člankom briše se dio koji se odnosi na Fond nekretnina za poticanje ulaganja, kao nadležan fond za davanje u zakup, davanje prava građenja, prodaju ili davanje na korištenje nekretnina ili drugih infrastrukturnih objekata pod komercijalnim ili pogodovanim uvjetima, uključivo i bez naknade, obzirom da Fond od usvajanja Zakona o poticanju ulaganja (NN 73/00) pa do danas nije ni osnovan.

Članak 3.

Ovim člankom omogućuje se Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva odobravanje pokrivanja troškova novog zapošljavanja i troškova stručne izobrazbe i prekvalifikacije, sukladno Zakonu o državnim potporama i Uredbi o državnim potporama.

Članak 4.

Ovim člankom propisane su poticajne mjere koje se mogu ostvariti pri kupnji ili korištenju nekretnina i drugih infrastrukturnih objekata u vlasništvu RH ili jedinica lokalne samouprave.

Članak 5.

Ovim člankom propisuje se da sredstva za poticanje otvaranja novih radnih mjesta, stručnu izobrazbu ili prekvalifikaciju osigurava Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, te da je Ministarstvo dužno voditi evidenciju odobrenih poticajnih sredstava.

Članak 6.

Ovim člankom propisano je što čini strukturu ulaganja, te što se ne uračunava u iznos ulaganja.

Članak 7.

Ovaj članak propisuju se da Vlada Republike Hrvatske može u slučaju ulagačkih pothvata od posebnog gospodarskog interesa povećati poticajne mjere, porezne i carinske povlastice, uključivo i davanje nepovratnih novčanih sredstava, odnosno može ulagati imovinu u vlasništvu RH u nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, čime RH stječe dionice ili udjele nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica.

Isto tako ovim člankom propisani su i uvjeti pod kojima Vlada Republike Hrvatske može na prethodno opisani način povećati poticajne mjere, porezne i carinske povlastice, a to su;

- uzimanje u obzir značaja ulaganja za ukupan gospodarski razvoj i zapošljavanje
- ravnomjerni regionalni razvoj
- razvoj područja od posebne državne skrbi
- razvoj same gospodarske grane u koju se ulaže

Članak 8.

Ovaj članak propisuje kada Zakon stupa na snagu.